

Dosarul nr. 2ra-2334/18

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul central (Diana Stănilă)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (D. Corolevschi, Sv. Șleahțișchi, A. Corcenco)

ÎNCHEIERE

12 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Claudia Darii, reprezentată de avocatul Alexandru Prisac,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Costiuc împotriva Claudiei Darii cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere,

împotriva deciziei din 12 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins apelul declarat de Claudia Darii și s-a menținut hotărârea din 14 august 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul central, prin care s-a admis acțiunea depusă de Victor Costiuc,

constată:

La 18 iulie 2016, Victor Costiuc, reprezentat de avocatul Larisa Ocerednaia, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Claudiei Darii cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii a menționat că, la 10 ianuarie 2014, a dat Claudiei Darii un împrumut bănesc în sumă de 23 000 de euro și 5 000 de dolari SUA, care urma a fi restituit până la 01 februarie 2016.

Astfel, în aceeași zi, la 10 ianuarie 2014, împrumutatul a întocmit personal o recipisă olografă, în care a fost consemnată obligația de a restitui în termen împrumutul bănesc. Însă, în pofida faptului că datoria a devenit scadentă, Claudia Darii nu și-a onorat obligația de a restitui împrumutul.

De asemenea, reclamantul a invocat că a întreprins măsuri de a soluția pe cale extrajudiciară litigiul iscat, însă, încercările sale nu s-au soldat cu succes.

În această ordine de idei, reclamantul Victor Costiuc, reprezentat de avocatul Larisa Ocerednaia, a solicitat admiterea acțiunii și încasarea de la Claudia Darii în beneficiul său a datoriei în sumă de 23 000 de euro și 5 000 de euro, dobânda de întârziere, conform art. 619 din Codul civil, în sumă de 2 539,40 de euro și 552,05 dolari SUA, și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 14 august 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul central, (f.d. 85, 88-89 recto-verso) s-a admis acțiunea depusă de Victor Costiuc, s-a încasat de la Claudia Darii în beneficiul acestuia datoria în sumă de 23 000 de euro și 5 000 de

euro, dobânda de întârziere, conform art. 619 din Codul civil, în sumă de 2 208,31 de euro și 480,07 dolari SUA și suma de 5 192 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată. Totodată, s-a încasat de la Claudia Darii în beneficiul statului taxa de stat în cuantum de 15 190,96 de lei.

Prin decizia din 12 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți (f.d. 178-179-183 recto-verso) s-a respins apelul declarat de Claudia Darii și s-a menținut hotărârea din 14 august 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul central.

Prima instanță și instanța de apel și-au întemeiat soluțiile adoptate pe dispozițiile art. art. 8 alin. (2), art. 9 alin. (1), art. 512-513, art. 572 alin. (2), art. 585, art. 602 alin. (2), art. 619 alin. (1), art. 666, art. 867 alin. (1) din Codul civil.

Prima instanță și instanța de apel și-au motivat soluțiile prin faptul că, la 10 ianuarie 2014, Claudia Darii a primit de la Victor Costiuc un împrumut bănesc în sumă de 23 000 de euro și 5 000 de dolari SUA, fapt pentru care a întocmit o recipisă olografă prin care și-a asumat obligația de a restitui împrumutul până la 01 februarie 2016. La fel, din recipisă urmează că, împrumutatul a primit suma împrumutată fără a invoca careva obiecții sau a indica careva mențiuni/condiții; banii fiind verificați și numărați, fapt confirmat prin semnătura acesteia. Însă, distinct obligațiilor asumate, Claudia Darii nu restituie împrumutul bănesc, fapt confirmat însăși din explicațiile acesteia date în cadrul dezbaterilor judecătorești.

Subsecvent, instanțele inferioare au notat că, nerestituind în termen împrumutul bănesc, Claudia Darii a fost pusă în întârziere, astfel încât aceasta urmând să achite împrumutatului și dobânda de întârziere, conform art. 619 din Codul civil, în sumă de 2 208,31 de euro și 480,07 dolari SUA (f.d. 74, 78), pentru perioada 01 februarie 2016 – 18 iulie 2016.

La 22 august 2018, Claudia Darii, reprezentată de avocatul Alexandru Prisac, a declarat recurs împotriva deciziei din 12 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți (f.d. 194-196).

În motivarea recursului a invocat că judecarea cauzei în instanța de apel a avut loc în lipsa sa, ea nefiind citată pentru ședința care a avut loc la 12 iunie 2018.

La fel, recurenta a opinat că prima instanță a aplicat în mod eronat legea procedurală, deoarece și-a întemeiat concluzia privind necesitatea încasării dobânzii de întârziere în baza unor înscrisuri care, *de facto*, nu au fost administrate de participanții la proces, fapt care rezultă din însuși procesul-verbal al ședinței de judecată. Astfel, instanța de judecată din oficiu a acumulat probe pe care le-a și anexat la materialele cauzei.

În acest sens, recurenta a considerat ca fiind neîntemeiat argumentul instanței de apel care a notat că instanța de judecată are obligația de a verifica pretențiile care formează obiectul acțiunii, prin prisma operațiunilor de calcul.

În această ordine de idei, recurenta Claudia Darii, reprezentată de avocatul Alexandru Prisac, a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei din 12 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți și a hotărârii din 14 august 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul central, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță, pentru soluționarea litigiului în conformitate cu normele procedurale și materiale pertinente.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Prin prisma art. 434 în alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Instanța de recurs atestă că, din conținutul avizului de recepție DS3100053892AS (f.d. 185) rezultă că avocatul Claudia Darii a recepționat la 02 iulie 2018 decizia din 12 iunie 2018 Curții de Apel Bălți. Respectiv, prin prisma art. 434 în alin. (1) coroborat cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, în speță, termenul de exercitare a dreptului de a ataca în ordine de recurs decizia instanței de apel a început să curgă la 03 iulie 2018, termenul limită fiind data de 03 septembrie 2018, ora 24.00.

În această ordine de idei, se constată că, în speță, calea de atac a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 22 august 2018.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate.

Astfel, completul de admisibilitate nu poate accepta motivul invocat că recurentă, precum că judecarea cauzei în instanța de apel a avut loc în lipsa sa, ea nefiind citată pentru ședința care a avut loc la 12 iunie 2018. Or, din conținutul avizului poștal DS3118102995AR (f.d. 136) rezultă că Claudiei Darii i-a fost comunicată data, ora și locul desfășurării ședinței de judecată din 15 februarie 2018. La fel, este remarcabil și faptul că, la 12 martie 2018, aceasta a depus în instanța de apel cerere prin care a solicitat amânarea ședinței de judecată, din motiv că a declarat recurs împotriva încheierii din 01 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 159).

Respectiv, la caz, sunt aplicabile dispozițiile art. 102 alin. (4¹) din Codul de procedură civilă, care statuează că, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

În acest sens, completul de admisibilitate opinează că, faptul demarării procedurii de recurs în secțiunea I împotriva încheierii din 01 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu a întrerupt procedura în apel. Prin urmare, această circumstanță nici nu impune obligația instanței de apel de a înștiința în mod repetat participanții la proces, înștiințați în mod legal o dată, despre data, ora și locul petrecerii ședinței de judecată. Or, cunoscând despre faptul că Curtea Supremă de Justiție a examinat recursul declarat împotriva încheierii, iar drept consecință cauza a fost remisă Curții de Apel Bălți pentru continuarea judecării cauzei în ordine de apel, Claudia Darii trebuia să dea dovadă de diligență și un rol activ față de cauza civilă în care este implicată.

La fel, completul de admisibilitate nu poate accepta nici argumentul recurenteii precum că prima instanță și-a întemeiat concluzia privind necesitatea încasării dobânzii de întârziere în baza unor înscrisuri care, *de facto*, nu au fost administrate de participanții la proces, ci de către instanța de judecată din oficiu.

Or, în conformitate cu art. 117 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, probe în cauze civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei. În calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din

explicațiile părților și ale altor persoane interesate în soluționarea cauzei, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților.

Astfel, din sensul normei precitate se înțelege că „probele” sunt acțiunile a prin care se stabilesc faptele sau împrejurările care au dat naștere disensiunii dintre părțile litigante.

În condițiile din speță, însă, este înafara oricărui dubiu că înscrisurile la care face referire recurenta nu constituie o probă, în sensul autentic acestei noțiuni, deoarece nu demonstrează existența sau lipsa raporturilor dintre Claudia Darii și Victor Costiuc, precum și natura acestora. Mai mult decât atât, aceste înscrisuri reprezintă un calcul matematic al dobânzii de întârziere al presupusului împrumut bănesc. Prin urmare, acestea *apriori* nu au putut forma poziția instanței cu privire la soluția pronunțată în partea capătului de cerere privind încasarea dobânzii de întârziere. Or, această categorie de revendicări nici nu necesită a fi probată, deoarece sunt de natură legală, fiind garantate de legiuitor prin instituirea articolului 619 din Codul civil.

În această ordine de idei, instanța de recurs atestă că recurenta nu a evidențiat în cererea de recurs formulată memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera nelegalitatea hotărârii.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsesc în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Claudia Darii, reprezentată de avocatul Alexandru Prisac, nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurantei cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Claudia Darii, reprezentată de avocatul Alexandru Prisac, nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce Claudia Darii a avut posibilitatea de a fi auzită de o instanță

de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurente i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzită combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Claudia Darii, reprezentată de avocatul Alexandru Prisac, împotriva deciziei din 12 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Claudia Darii, reprezentată de avocatul Alexandru Prisac, împotriva deciziei din 12 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Costiuc împotriva Claudiei Darii cu privire la încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan